

Archeologiebeleid Goeree-Overflakkee

**Duurzaam omgaan met ons
bodemarchief bij
ruimtelijke ordening**

Colofon

Opdrachtgever: Gemeenten Dirksland, Goedereede, Middelharnis en Oostflakkee

Aan de totstandkoming van deze nota hebben meegewerkt:

J. C. Both	ISGO
L. Seriese	ISGO
E. van Balen:	ISGO
M. Trouwborst	Gemeente Dirksland
M. Tomaello	Gemeente Goedereede
H.A.W. van Rees	Gemeente Middelharnis
T.M.J. Melser-van Wordragen	Gemeente Oostflakkee
J.N.W. Breimer	Hazenberg Archeologie
H. J. van Oort	Hazenberg Archeologie

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Leeswijzer	4
2.	Gemeentelijk archeologiebeleid	6
2.1	Algemeen	6
2.2	Stand van zaken in onze gemeenten	6
3.	De archeologische waarden- en verwachtingenkaart	7
3.1	Basis van het beleid	7
3.2	Hoe wordt een archeologische waarden- en verwachtingenkaart gemaakt ?	7
4.	Wat kan je met archeologie?	9
4.1	Selecteren	9
4.2	Werkbare vrijstellingsgrenzen	9
4.3	Archeologie benutten	10
5.	Juridische verankering	12
5.1	Bestemmingsplan	12
5.2	Verordening	12
6.	Van verwachtingen naar beleid	14
6.1	Waarom een archeologische beleidskaart?	14
6.2	Overige acties	14
7.	Communicatie	16
7.1	Archeologiebeleid heeft maatschappelijke consequenties	16
7.2	Algemene communicatie	16
7.3	Doelgroepen communicatie	16
	Bijlagen	17

1. Inleiding

Op 1 september 2007 is de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz) van kracht geworden. Op basis hiervan hebben gemeenten de plicht om in hun nieuw op te stellen bestemmingsplannen aan te geven hoe zij omgaan met de in het geding zijnde archeologische waarden in het plangebied. Deze plicht is vastgelegd in de Monumentenwet 1988.

Om aan deze verplichting te voldoen is het noodzakelijk om beleid op te stellen. De wet geeft immers niet nauwkeurig aan op welke manier gemeenten aan deze verplichting moeten voldoen. Gemeenten hebben daarbij beleidsvrijheid. De in het ISGO samenwerkende gemeenten kiezen voor een aanpak die zorgvuldig rekening houdt met de archeologische waarden en verwachtingen op het eiland Goeree-Overflakkee maar die tevens reëel en praktisch is en niet meer lasten in het leven roept dan noodzakelijk. Proportioneel beleid dus.

De noodzaak om aan de wettelijke voorschriften te gaan voldoen is nu prominent aanwezig omdat verschillende gemeenten doende zijn hun bestemmingsplannen te actualiseren.

Bij het opstellen van deze beleidsnota hebben wij ons laten adviseren door archeologisch adviesbureau Hazenberg uit Leiden. Op deze wijze konden wij als gemeenten bewust keuzes maken zodat voldaan kan worden aan de wettelijke voorschriften op dit terrein maar die ook passen bij het uitgangspunt van proportioneel beleid.

1.1 Leeswijzer

Zorgvuldig archeologiebeleid geeft antwoord op een drietal essentiële vragen:

1. *Wat heb ik als gemeente aan archeologie in de bodem?*
2. *Wat kan ik als gemeente met archeologie?*
3. *Hoe regel ik als gemeente archeologie?*

Deze vragen komen in de hierop volgende hoofdstukken aan de orde.

*Beker van terra nigra-achtig aardewerk; locatie: Goedereede/Ouddorp.
Vervaardigd: 1-300 N. Chr.*

Collectie: RMO, Leiden

Hoofdstuk 2 gaat in op (de keuzes van) gemeentelijk archeologiebeleid: wat *moet* ik als gemeente, wat *kan* ik als gemeente? Hoofdstuk 3 bevat een korte uiteenzetting over de basis van archeologiebeleid: de archeo-

logische waarden- en verwachtingenkaart. Hoofdstuk 4 maakt duidelijk wat je als gemeente kan met archeologie – o.a. selecteren d.m.v. vrijstellinggrenzen – maar ook welke (publieks)mogelijkheden archeologie biedt. Hoofdstuk 5 gaat in op het juridische instrumentarium: het bestemmingsplan en de verordening. In hoofdstuk 6 wordt de beleidskaart archeologie gepresenteerd die duidelijk maakt waar een archeologische onderzoeksplicht geldt. Hoofdstuk 7 tenslotte bevat enkele aanbevelingen.

Bijlagen behorende bij dit document zijn: een overzicht van de vrijstellingsgrenzen (1), een concept-erfgoedverordening (1), voorbeeld-planregels (3) en de archeologische beleidskaart (4).

2. Gemeentelijk archeologiebeleid

2.1 Algemeen

Gemeentelijk archeologiebeleid kan op vele manieren vorm krijgen. Er kan gekozen worden voor een aanpak die inhoudt dat men aan de wettelijke voorschriften voldoet maar er kan ook gekozen worden voor een aanpak die ambitieuzer is. Denk daarbij aan archeologiebeleid dat integraal vorm krijgt samen met beleid op het terrein van het gebouwde erfgoed of het landschap. Integraal cultuurhistorisch beleid dus. Er zijn nog maar weinig gemeenten die zo'n ambitieuze aanpak al praktiseren.

Ook als men archeologiebeleid min of meer sectoraal vorm geeft zijn er veel ambitieniveaus mogelijk. Er kan gekozen worden voor een aanpassing van het juridische instrumentarium conform de Wet op de archeologische monumentenzorg, maar er kunnen ook relaties gelegd worden met toerisme, educatie en onderwijs, city-marketing, etc. Ook kan gedacht worden aan het aanpassen van de organisatie als gevolg van extra vergunningverlening en toetsing van archeologische rapporten of het aantrekken van extra formatie om aan dit nieuwe beleidsveld invulling te geven. Tenslotte zijn er ook gemeenten die een gemeentelijke excessieve kostenregeling laten opstellen, een gemeentelijke archeologie-agenda laten opstellen etc. etc.

Waar het in eerste instantie om gaat – en dat geldt voor alle gemeenten in Nederland – is om te voldoen aan hetgeen wettelijk is voorgeschreven. De Monumentenwet 1988 stelt:

Artikel 38a

De gemeenteraad houdt bij de vaststelling van een bestemmingsplan of een beheersverordening als bedoeld in artikel 3.1, onderscheidenlijk artikel 3.38, van de Wet ruimtelijke ordening en bij de bestemming van de in het plan begrepen grond, rekening met de in de grond aanwezige dan wel te verwachten monumenten.

De wijze waarop dit vorm krijgt is door het formuleren van archeologiebeleid. Op hoofdlijnen houdt dit beleid in:

- 1.) het inventariseren van de archeologische waarden- en verwachtingen in de vier gemeenten;
- 2.) besluiten welke consequenties deze archeologische waarden en verwachtingen hebben voor het ruimtelijke beleid van de vier gemeenten;
- 3.) het kiezen van het geëigende juridische instrumentarium;
- 4.) het concreet omzetten van de onder 2 genoemde besluiten in het juridische instrumentarium;
- 5.) besluiten op welke wijze de gemeenten de archeologische waarden- en verwachtingenkaart en de beleidsadvieskaart gebruiken bij het ontwerpen en besluiten over nieuwe planvorming in hun gemeenten.

Als dit beleid door onze Colleges is vastgesteld en wordt uitgevoerd, voldoen de in het ISGO samenwerkende gemeenten aan hetgeen artikel 38a van de Monumentenwet bepaalt.

2.2 Stand van zaken in onze gemeenten

Op het terrein van het formuleren van archeologiebeleid hebben de vier gemeenten op Goeree-Overflakkee reeds een belangrijke inspanning geleverd. Zo heeft de gemeentelijke dienst van Rotterdam, het BOOR, een archeologische waarden- en verwachtingenkaart opgesteld en is in juli 2007 een nota opgesteld: 'Beleidsnota archeologische monumentenzorg voor de vier gemeenten op Goeree-Overflakkee'. Tevens zijn voor de vier gemeenten recent door Hazenberg Archeologie alle cultuurhistorische elementen van 50 jaar en ouder geïnterviewd en op kaart gezet. Daarnaast hebben de gemeenten Oostflakkee en Dirksland in respectievelijk 2008 en 2009 een erfgoedverordening opgesteld en heeft de gemeente Middelharnis recent opdracht gegeven aan BRO voor het opstellen van een overkoepelende erfgoednota. Bij het formuleren van deze nota is met deze inspanningen rekening gehouden.

3. De archeologische waarden- en verwachtingenkaart

3.1 Basis van het beleid

Beleid op het terrein van archeologie is alleen zinvol en effectief als je als gemeente weet welke bodemschatten er in de bodem aanwezig zijn. En dan gaat het niet alleen om *gekende* archeologische waarden zoals bijvoorbeeld de door het Rijk aangewezen beschermde archeologische monumenten of de door het Rijk samen met de provincie aangewezen AMK-terreinen. Deze terreinen staan op de zogeheten Archeologische Monumenten Kaart.

Archeologiebeleid is ook vooruit zien en vooruit denken. Rekening houden met mogelijk te *verwachten* archeologische waarden in de bodem. Om te kunnen constateren dat er archeologische waarden aanwezig zijn en die dan vervolgens te behouden of te ontzien door bijvoorbeeld planaanpassing.

Als uitgangspunt streven de gemeenten er naar om het bodemarchief zoveel mogelijk 'in situ' (in de bodem) te bewaren. Bekende archeologische waarden worden door planaanpassing zoveel mogelijk ontzien. Zodoende kunnen archeologische waarden behouden blijven en worden opgravingskosten uitgespaard.

Als planaanpassing niet mogelijk is kan een toekomstige verstoringlocatie te maken krijgen met archeologiekosten. Die kosten kunnen dan opgenomen worden in de grondexploitatie van het te ontwikkelen gebied. Ook kan worden vastgesteld dat een te ontwikkelen gebied bijvoorbeeld al helemaal verstoord is. In zo'n geval hoeft er geen onderzoek plaats te vinden en hoeft er geen rekening te worden gehouden met opgravingskosten.

3.2 Hoe wordt een archeologische waarden- en verwachtingenkaart gemaakt ?

Het opstellen van een kaart bestaat uit verschillende fasen. Allereerst worden alle vondsten die in de database (ARCHIS) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) zijn geregistreerd, geanalyseerd. Daarnaast worden altijd geologische, geomorfologische en historische kaarten geraadpleegd om een beeld te krijgen van mogelijk te verwachte vindplaatsen. Plaatsen die in het verleden hoog in het landschap lagen, waren vaak aantrekkelijke vestigingsplaatsen. De kans dat hier archeologische sporen worden aangetroffen is vaak groter dan op laaggelegen terreinen. Historische kaarten geven vaak een goed beeld hoe een dorp of stad is ontstaan en zodoende kan een historische kern vaak precies worden achterhaald. Tevens wordt relevante literatuur bestudeerd en wordt contact gelegd met het provinciaal depot. Belangrijk is natuurlijk ook het raadplegen van recente en minder recente uitgevoerde archeologische onderzoeken. Dergelijke onderzoeken bevatten, voor het deel van het grondgebied dat is onderzocht, vaak al een verwachtingskaart.

Foto van de noodopgraving aan de Groenmarkt 5 te Goedereede (2003), uitgevoerd door leden van De Motte.

Op basis van al deze informatie wordt een archeologisch verwachtingsmodel opgesteld die (in zones) aangeeft waar zich gekende archeologische waarden bevinden en waar er een kans aanwezig is dat bij bodemverstering er mogelijke archeologische sporen in de bodem zullen worden aangetroffen. Het is gebruikelijk die verwachting aan te duiden met hoog, middelhoog en laag. Met andere woorden: een hoge, een middel-hoge of een lage *trefkans* op archeologische sporen. Om het beeld nog te verfijnen wordt ook vaak het Actuele Hoogtebestand Nederland (AHN) geraadpleegd. Deze kaart geeft een nauwkeurig beeld van de hoger en lager gelegen zones in het land.

De door het BOOR opgestelde kaart geeft, op basis van het beschikbare onderzoeksmateriaal, het meest nauwkeurig denkbare beeld van de archeologische waarden en verwachtingen op Goeree-Overflakkee. De kaart is preciezer en nauwkeuriger dan de op rijksniveau opgestelde Indicatieve Kaart Archeologische Verwachtingen (IKAW) en de door de provincie Zuid-Holland opgestelde Cultuurhistorische Hoofdstructuur (CHS). Op deze wijze hebben de gemeenten nu een instrument in handen om zelfstandig en beargumenteerd vast te stellen waar er archeologisch onderzoek verplicht kan worden gesteld.

Als gemeenten gaan we de kaart bijhouden. Een aanpassing van de kaart na een periode van ca. vier jaar is logisch. Op deze wijze blijft de kaart zijn (actuele) waarde behouden. Aanpassing van de kaart kan bijvoorbeeld geschieden wanneer er nieuwe vondsten worden gedaan of wanneer gebieden worden verstoord.

Overflakkee (1753)

4. Wat kan je met archeologie?

4.1 Selecteren

Op de archeologische waarden- en verwachtingenkaart van het BOOR kent een deel van het grondgebied van het eiland Goeree-Overflakkee een middelhoge tot hoge archeologische verwachting. Het grootste deel van het eiland kent een lage tot zeer lage archeologische verwachting. Niet voor al deze gebieden is het zinvol archeologisch vooronderzoek te laten verrichten.

4.2 Werkbare vrijstellingsgrenzen

De Wet op de archeologische monumentenzorg gaat uit van de noodzaak van archeologisch onderzoek bij ingrepen groter dan 100m¹ (Monumentenwet 1988, artikel 41a). Gemeenten kunnen van die norm afwijken (naar boven en naar beneden) als zij daarvoor een deugdelijke motivering aanvoeren. Met de door het BOOR opgestelde kaart kunnen wij als gemeenten nu een eigen gefundeerde keuze maken voor wat betreft het stellen van onderzoeksgrenzen.

Op de archeologische waarden- en verwachtingenkaart die het BOOR heeft opgesteld is een aantal adviezen opgenomen voor wat betreft het stellen van die ondergrenzen. Aan die adviezen kleven enkele – evidente – nadelen. Het aantal te onderscheiden archeologische zones is groot. In totaal gaat het om 8 zones (inclusief de van rijkswege beschermde monumenten). Dat is een bijzonder groot aantal en zal in de handhaving en toetsing van vergunningaanvragen lastig zijn en tot verwarring kunnen leiden. Het grootste nadeel is echter dat met het opvolgen van het advies van het BOOR nagenoeg het gehele grondoppervlak van Goeree-Overflakkee een dubbelbestemming archeologie krijgt en daarmee onderzoeksplichtig wordt. Dat lijkt ons niet reëel en ook niet werkbaar.

Op basis van de voor de vier gemeenten opgestelde archeologische waarden- en verwachtingenkaart van het BOOR, waarbij de vier gemeenten zowel oog hebben voor een zorgvuldige omgang met het belangrijke bodemarchief maar ook willen waken voor een onnodige lastenverzwaring voor burgers, bedrijfsleven en de gemeente zelf, stellen wij de volgende ondergrenzen vast.

In gebieden met een **lage en zeer archeologische verwachting** gelden op Goeree-Overflakkee **geen archeologische voorschriften**. Ook veel andere gemeenten stellen voor gebieden met een lage archeologische waarden geen voorschriften op. De kans op sporen is in deze gebieden bovendien bijzonder klein. Voorschriften dat in deze gebieden, bijvoorbeeld vanaf een verstoring van 10.000 m², vooronderzoek zou moeten plaatsvinden achten wij niet proportioneel – want de kans dat er sporen worden aangetroffen is gering en de kosten hoog vanwege de grote oppervlakte die onderzocht dient te worden. Daarbij is het opstellen van een verwachtingenkaart juist er voor bedoeld *daar* onderzoek te laten verrichten, waar de kans daadwerkelijk aanwezig is dat er sporen worden aangetroffen. Het voorschrijven van onderzoek in gebieden met een lage archeologische verwachting kan bovendien het draagvlak voor de archeologie aantasten. De resultante kan immers zijn dat de verstoorder (keer op keer) betaalt voor vooronderzoek maar dat er geen archeologische waarden worden aangetroffen. De noodzaak van een door de gemeenten opgelegde archeologische onderzoeksplicht zal dan op een gegeven moment (sterk) in twijfel worden getrokken.

In gebieden met een **middelhoge archeologische verwachting** stellen de gemeente de norm vast op een **oppervlakte van 2500 m² en een diepte van 50 centimeter²**. Bodemverstoringen die daaronder blijven (kleiner dan 2500 m² en minder diep dan 50 centimeter) zijn daarmee dus uitgesloten van een archeologische onderzoeksplicht.

¹ De door de wetgever opgenomen vrijstellingsgrens van 100m² was ingegeven door politiek/bestuurlijke motieven. De Tweede Kamer vroeg zich destijds bij de behandeling van het wetsvoorstel af of het wel noodzakelijk was ook kleine(re) bodemingrepen – bijvoorbeeld die voor de (aan)bouw van een serre, schuur of carport - onderzoeksplichtig te maken. Dit zou een aanzienlijke maatschappelijke lastenverzwaring beteken, in het bijzonder voor particulieren, terwijl de archeologische/wetenschappelijke waarde van dergelijke kleine onderzoeken in twijfel werd getrokken. Uitgaande van de gemiddelde grondverstoring van de bouw van een huis (ca 10/10 meter) is destijds in de wet de vrijstellingsgrens van 100m² opgenomen. Archeologisch-inhoudelijk kan immers niet gemotiveerd worden dat deze grens beter of wetenschappelijk meer verantwoord is dan een andere vrijstellingsgrens.

² Het gaat hier om verstoringsdiepten uitgedrukt in centimeters onder het maaiveld.

Agrariërs die bijvoorbeeld hun opstallen (substantieel) willen uitbreiden zijn daarmee gevrijwaard van kosten voor archeologisch vooronderzoek.

Door de norm voor archeologisch vooronderzoek in gebieden met een middelhoge verwachting bij 2500 m² te leggen wordt, zo leert de ervaring, nog altijd een zeer groot deel van het archeologisch bodemarchief onderzocht. Voor substantiële bodemverstoringen – wegeaanleg, woningbouwlocaties, bedrijventerreinen etc – in deze gebieden zal er bijna altijd een onderzoeksplicht gelden. Die (te verstoren) locaties komen immers gemakkelijk boven de 2500 m² uit.

De gebieden met een **hoge archeologische verwachting** zijn de dijken en de historische kernen op het eiland. Voor de **dijken** (voor zover niet grenzend aan een historische kern) stellen wij een vrijstellingsgrens vast van **500 m² en een maximaal toegestane verstoringdiepte van 50 centimeter**. De gemeenten stellen de onderzoeksgrens voor wat betreft de **10 historische kernen**, (Ouddorp, Nieuwe-Tonge, Oude-Tonge, Sommeldijk/Middelharnis, Goedereede, Stad aan't Haringsvliet, Ooltgensplaat, Herkingen, Dirksland en Melissant) **incl. mogelijk aangrenzende dijken, vast op 100 m² met een maximaal toegestane verstoringdiepte van 30 centimeter**.

Dan rest op de archeologische waarden- en verwachtingenkaart van het BOOR nog een 11-tal terreinen, de zogenaamde **AMK-terreinen**. Deze gebieden hebben een **hoge tot zeer hoge archeologische waarde**. Een tweetal terreinen zijn beschermd als archeologisch rijksmonument: de blauwe steen c.q. motteheuvel 'Spreeuwenstein' nabij Ouddorp en polder Oude Oostdijk nabij Goedereede. Over een verstoring op die terreinen beslist niet de gemeente Goedereede maar de minister van OCW. De overige 9 terreinen zijn van bijzonder belang en bijzondere betekenis en verdienen derhalve een bijzonder beschermingsregime. Voor die gebieden stellen wij een **vrijstellingsgrens vast van 30 m² en een maximaal toegestane verstoringdiepte van 30 centimeter**. Het betreft hier een scherpe ondergrens maar deze is goed te verantwoorden gezien de zeer hoge archeologische waarden en de relatief geringe oppervlakte van deze gebieden op het totale grondoppervlak van de vier gemeenten. Kleine(re) bodemverstoringen – bijvoorbeeld de aanleg van een schuur of serre – kunnen daarmee dan ook onder de onderzoeksplicht vallen.

Op basis hiervan is een matrix samengesteld waaruit blijkt voor welke gebieden in de vier gemeenten welke oppervlakte- en dieptegrens geldt. Deze matrix is opgenomen als bijlage bij deze nota.

4.3 Archeologie benutten

Sporen in de bodem en vondsten uit de bodem vertellen een verhaal. Hoe er werd gewoond op Goeree-Overflakkee, wat er werd gegeten, gedronken, hoe men zich verplaatste, of er mogelijk gevechten werden geleverd etc. Door aansluiting te zoeken bij het verleden in het inrichten van het huidige landschap kan archeologie ook een bijzondere ontwikkelkracht worden. Door het verhaal van het verleden te vertellen kan meerwaarde worden verleend aan ontwikkelingen.

Een aantrekkelijke manier van "benutten": open dagen tijdens een opgraving

Er zijn verschillende vormen van benutting denkbaar.

Op de korte termijn kan archeologie via tijdelijke media voor een groter publiek worden ontsloten. Historisch interessante periodes of thema's kunnen op tijdelijke pagina's worden toegevoegd aan de website van de gemeente, bij grote(re) archeologische onderzoeken kunnen folders worden uitgebracht of tijdelijke tentoonstellingen worden ingericht. Het (laten) organiseren van een open dag bij een opgraving is altijd een heel effectief middel om de bevolking te betrekken bij de geschiedenis van de gemeente. Daar waar zo'n mogelijkheid zich voordoet zullen wij ons inspannen zo'n open dag te realiseren.

5. Juridische verankering

5.1 Bestemmingsplan

Het centrale juridische instrument om de omgang met de archeologie te regelen is het bestemmingsplan. Dat is geregeld in de Wet op de archeologische monumentenzorg (zie artikel 38a).

De gemeenten Dirksland, Goedereede, Middelharnis en Oostflakkee zullen bij het vaststellen van nieuwe bestemmingsplannen, projectbesluiten en ontheffingen aan moeten geven welke archeologische waarden in het geding zijn en op welke wijze zij daar mee wil omgaan. Met andere woorden: de in het ISGO samenwerkende gemeenten zullen hun nieuwe bestemmingsplannen en mogelijke besluiten en ontheffingen, ook in juridische zin, 'archeoproof' moeten maken.

Dit 'archeoproof' maken gebeurt door op de plankaart van het desbetreffend bestemmingsplan aan te geven welke gebieden de dubbelbestemming archeologie krijgen. Deze gebieden zijn gemakkelijk over te nemen vanuit de archeologische beleidskaart. Vanaf de goedkeuring van dit beleid door de gemeenteraden zal dit dan ook de praktijk worden.

Daarnaast zullen wij als gemeenten duidelijk moeten te maken welke eisen wij stellen aan de omgang met het bodemarchief. Dit gebeurt door in het bestemmingsplan archeologische voorschriften (planregels) op te nemen. In de bijlage zijn voorbeeld-planregels opgenomen. Ze zijn opgesteld conform de SVBP 2008. Vanaf de goedkeuring van dit beleid door de gemeenteraden zullen we deze planregels voortaan standaard opnemen.

5.2 Verordening

Door de wetgever is er destijds bewust voor gekozen om deze regeling alleen van toepassing te laten zijn op nieuwe bestemmingsplannen. Daarnaast heeft de wetgever de mogelijkheid gecreëerd voor gemeenten, mocht men dat wenselijk achten, een aanvullend beschermingsregime op te stellen door middel van een verordening. Wij achten het wenselijk ons bodemarchief ook te beschermen voor de bestemmingsplannen die nog niet 'archeoproof' zijn en kiezen derhalve voor een aanvullend beschermingsregime via een verordening.

*Middelharnis gezien door
de ogen van de 17^{de}
eeuwse schilder Meyndert
Hobbema
(1638-1709)*

Om een eenduidig juridisch regime te creëren is het dan ook wenselijk dat de gemeenten eenzelfde verordening vaststellen. Als bijlage bij dit plan is voor deze gemeenten ook concept-verordening opgenomen. Aandachtspunt hierbij is wel de afstemming/overlap met de vigerende erfgoedverordeningen van Dirksland en Oostflakkee en de monumentenverordeningen van Middelharnis en Goedereede. Na vaststelling van dit beleidsplan door de gemeenteraden zullen de verordeningen zo spoedig mogelijk in procedure worden gebracht om ze definitief vast te stellen.

6. Van verwachtingen naar beleid

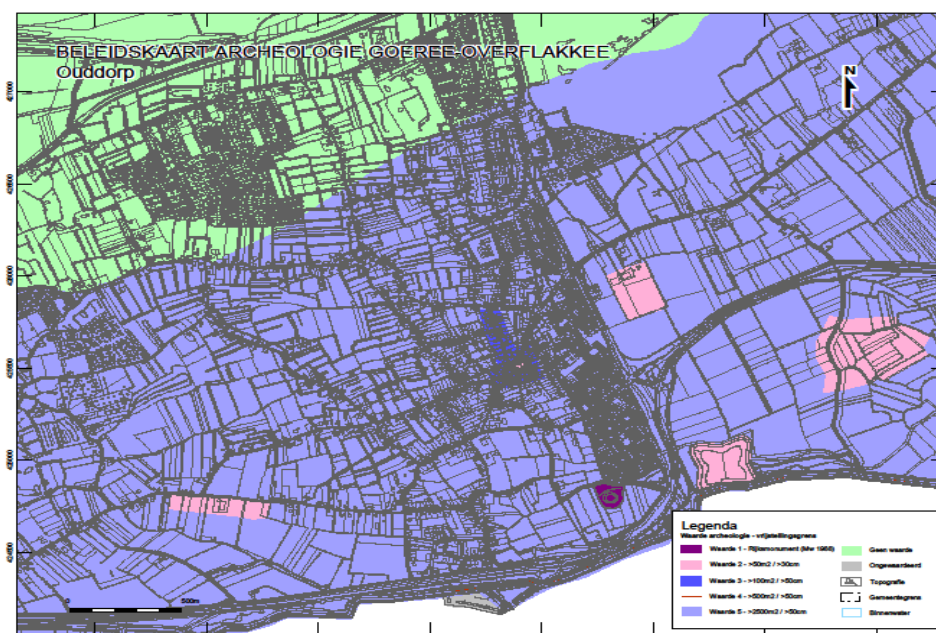
6.1 Waarom een archeologische beleidskaart?

Als vier gemeenten hebben we nu de archeologische waarden en verwachtingen in kaart laten brengen. Toepassing van deze kaart in het ruimtelijke ordeningsproces – en dan met name de handhaving en bijvoorbeeld toetsing van vergunningaanvragen – is echter niet altijd even gemakkelijk. Want wat zijn nu precies de ruimtelijke consequenties van de archeologische waarden- en verwachtingenkaart? Niet bij elke plantoets zal er onmiddellijk een lampje gaan branden bij term 'AMK-terrein' of 'terrein met een middelhoge archeologische verwachting'.

Daarvoor hebben we een archeologische beleidskaart laten opstellen. Deze geeft weer wat de ruimtelijke consequenties zijn van de in kaart gebrachte archeologische waarden en verwachtingen. De kaart is opgesteld op basis van de archeologische waarden- en verwachtingenkaart van het BOOR³

Het betreft een overzichtelijke kaart, zonder archeologisch inhoudelijke informatie, die duidelijk aangeeft voor welke gebieden welke vrijstellingsgrens geldt, uitgedrukt in oppervlakte (vierkante meters) en diepte (centimeters onder maaiveld). De kaart is goed bruikbaar in het handhaving- en vergunningsproces van de vier gemeenten. De kaart op groot formaat is als bijlage bij dit rapport gevoegd.

Hieronder is een kleine uitsnede gemaakt (Ouddorp) van de kaart, inclusief legenda.

6.2 Overige acties

In de in juli 2007 opgestelde 'Beleidsnota archeologische monumentenzorg voor de vier gemeenten op Goeree-Overflakkee' wordt aanbevolen om een lokale archeologie-agenda op te stellen. Een dergelijke agenda wordt vaak opgesteld om te kunnen selecteren bij een groot aantal bodemverstoringen: wat is wel en wat is

³ De topografische ondergrond van de beleidskaart is recenter en daardoor niet helemaal gelijk aan de topografische ondergrond zoals die door het BOOR is gebruikt bij het opstellen van de archeologische waarden- en verwachtingenkaart. Hierdoor kwamen er enkele kleine zones op de beleidskaart waarvoor geen verwachting kon worden aangegeven. Deze zijn op de beleidskaart aangeduid als zones (grijs) zonder verwachting.

niet behoudenswaardig voor een gemeente? Gegeven de relatieve ruimtedruk binnen de vier gemeenten ligt het opstellen van zo'n agenda op dit moment niet erg voor de hand.

Wel overwegen we nog de legesverordeningen van de vier gemeenten in de toekomst aan te passen zodat leges kunnen worden geheven voor het archeologisch beoordelen door de gemeente van rapporten behorende bij de aanvraag van een bouw- of aanlegvergunning.

Tenslotte laten we nog een Plan van Aanpak opstellen hoe nu verder te handelen als cultuurhistorie onderdeel dient te worden van (nieuwe) bestemmingsplannen. Het betreft hier een verplichting die op dit moment wordt voorbereid door de minister van OCW in het kader van de herziening van de monumentenzorg (Mo-Mo). Als gevolg van die aanstaande verplichting wordt een aanpassing van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) voorbereid. Naar verwachting zal die verplichting medio 2011 gemeenten worden opgelegd. Met een Plan van Aanpak krijgen wij zicht op de mogelijkheden om cultuurhistorie in nieuwe bestemmingsplannen te verankeren en zijn we goed voorbereid op deze aanstaande regelgeving.

7. Communicatie

7.1 Archeologiebeleid heeft maatschappelijke consequenties

Archeologiebeleid kan directe gevolgen hebben voor burgers die een vergunning vragen. Om verrassingen te voorkomen, is het belangrijk dat de inwoners van de gemeenten tijdig en duidelijk worden geïnformeerd over deze nieuwe conditie bij vergunningaanvragen.

Ook binnen de gemeenten gevestigde bedrijven, ontwikkelaars, ondernemers, vakantieparken, woningbouwverenigingen etc. die te maken kunnen krijgen met de conditie archeologie bij voorgenomen plannen moeten tijdig en duidelijk worden geïnformeerd. De gemeenten hechten veel waarde aan het goed en tijdig informeren van betrokkenen: ook het nieuwe beleid voor archeologie moeten duidelijk en helder kunnen worden overgebracht.

7.2 Algemene communicatie

We zullen daarvoor allereerst informatie aanbieden via de gemeentelijke websites. De informatie die op een website staat kent echter specifieke eisen en niet al het beschikbare informatiemateriaal is bruikbaar om via een website te worden aangeboden. Hiervoor zullen we dan ook specifieke teksten (laten) opstellen. Daarnaast kunnen het beleidsplan en de bijbehorende kaarten als downloadbaar bestand worden opgenomen.

Daarnaast valt nog te overwegen een beknopte publieksbrochure op te stellen, met daarin verwoord de hoofdpunten van het beleid. Deze kan verspreid worden via de informatiestand in de hal van elk gemeentehuis, bibliotheken, buurthuizen etc. Ook de regionale bladen zullen wij benutten om dit onderwerp onder de aandacht te brengen van onze bewoners.

7.3 Doelgroepen communicatie

Een goede wijze om het gemeentelijke archeologiebeleid wat gericht bekend te maken is het organiseren van een publieksavond. Na vaststelling van het beleid zullen wij zo'n avond organiseren. Op zo'n informatieavond kan het beleid worden gepresenteerd en kan een ieder die daarvoor belangstelling heeft zich laten informeren. Uit te nodigen groepen zijn dan bijvoorbeeld leden van de historische vereniging De Motte, lokale amateur-archeologen, archivariissen en andere geïnteresseerden in de lokale geschiedenis. En uiteraard ook het (lokale/regionale) bedrijfsleven: projectontwikkelaars, vastgoedbedrijven, bouwbedrijven, weg- en waterbouwbedrijven en andere mogelijke grondverstoorders.

Om een ieder binnen de ambtelijke organisatie die te maken kan krijgen met dit nieuwe beleidsveld goed te informeren zullen we een cursus ruimtelijke ordening en archeologie (laten) organiseren.

Bijlage 1

Hieronder zijn voorbeeld planregels opgenomen welke de gemeente kan opnemen in nieuw op te stellen bestemmingsplannen, beheersverordeningen, projectbesluiten en ontheffingen. De gehanteerde oppervlakte- en dieptegrenzen in onderstaande voorschriften per type archeologisch gebied ofwel bestemming komen overeen met de normen zoals deze zijn weergegeven in de hoofdtekst.

Artikel X Waarde - Archeologie 1

1 Bestemmingsomschrijving

1.1 De voor 'Waarde - Archeologie 1' aangewezen gronden zijn op basis van de Monumentenwet 1988 door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap aangewezen als beschermd (archeologisch) rijksmonument.

Artikel X Waarde – Archeologie 2

1 Bestemmingsomschrijving

1.1 De voor 'Waarde - Archeologie 2' aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming, mede bestemd voor het behoud en de bescherming van de archeologische waarden van de gronden. Deze bestemming is primair ten opzichte van de overige aan deze gronden toegekende bestemmingen.

2 Bouwregels

2.1 Bouwvergunning

Voor het bouwen overeenkomstig de regels voor de andere op deze gronden voorkomende bestemmingen dient de aanvrager van een bouwvergunning, voor bouwwerken met een oppervlakte groter dan 50 m² en dieper dan 30 centimeter, een rapport te overleggen waarin de archeologische waarden van de gronden die blijken de aanvraag zullen worden verstoord, naar oordeel van burgemeester en wethouders in voldoende mate zijn vastgesteld.

2.2 Voorwaarden

Indien uit het in lid 2.1 genoemde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de bouwvergunning zullen of kunnen worden verstoord, kunnen burgemeester en wethouders één of meerdere van de volgende voorwaarden verbinden aan de bouwvergunning:

- a de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden;
- b de verplichting tot het doen van opgravingen;
- c de verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg die voldoet aan door burgemeester en wethouders bij de vergunning te stellen kwalificaties.

2.3 Bouwverbod

Indien uit het in lid 2.1 genoemde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de bouwvergunning zullen worden verstoord zonder dat het mogelijk is om deze door de in lid 2.2 genoemde voorwaarden veilig te stellen, dan wordt de vergunning geweigerd.

3 Aanlegvergunning

3.1 Werken en werkzaamheden

Het is verboden voor de 'Waarde - Archeologie 2 aangewezen gronden, zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders (aanlegvergunning) de volgende werken en werkzaamheden uit te voeren of te laten uitvoeren:

- a. het ophogen van de bodem, zulks indien de oppervlakte 50 m² of meer bedraagt;
- b. het aanleggen, verbreden en/of verharden van wegen, paden, banen en/of parkeergelegenheden en/of het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen, zulks indien de oppervlakte 50 m² of meer bedraagt;
- c. het aanleggen, verbreden en dempen van sloten, vijvers en andere wateren, zulks indien de oppervlakte 50 m² of meer bedraagt;
- d. het verlagen of het verhogen van het waterpeil;
- e. het aanbrengen van ondergrondse transport-, energie-, telecommunicatie- of andere leidingen en de daarmee verband houdende constructies, zulks indien de oppervlakte 50 m² of meer bedraagt waarbij de breedte van deze werken tenminste 1,25 meter bedraagt;
- f. het bebossen van gronden die op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan niet als bos zijn bestemd, zulks indien de oppervlakte 50 m² of meer bedraagt en de bodem verstoren op een grotere diepte dan 30 centimeter;
- g. het rooien van bos of boomgaard, waarbij de stobben worden verwijderd, zulks indien de oppervlakte 50 m² of meer bedraagt en de bodem verstoren op een grotere diepte dan 30 centimeter;
- h. het aanleggen van bos of boomgaard, zulks indien de oppervlakte 50 m² of meer bedraagt en de bodem verstoren op een grotere diepte dan 30 centimeter;
- i. het scheuren van grasland, zulks indien de oppervlakte 50 m² of meer bedraagt en de bodem verstoren op een grotere diepte dan 30 centimeter;
- j. het uitvoeren van grondbewerkingen op een grotere diepte dan 30 centimeter, waartoe ook wordt gerekend woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, aanleggen van drainage en ontginnen, zulks indien de oppervlakte 50 m² of meer bedraagt.

3.2 Uitzonderingen

Het in lid 3.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

- a het normale onderhoud en/of gebruik betreffen;
- b reeds in uitvoering zijn, dan wel krachtens een verleende vergunning reeds mogen worden uitgevoerd op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

3.3 Toelaatbaarheid

- a. De aanlegvergunning wordt verleend, indien is gebleken dat de in lid 3.1 genoemde werken en werkzaamheden dan wel de directe of indirecte gevolgen van deze werken en werkzaamheden niet zullen leiden tot een verstoring van archeologisch materiaal.
- b. Voor zover de in lid 3.1 genoemde werken en werkzaamheden dan wel de directe of indirecte gevolgen van deze werken en werkzaamheden kunnen leiden tot een verstoring van archeologisch materiaal, kan de vergunning worden verleend, indien aan de vergunning één van de volgende voorschriften wordt verbonden:
 - 1 de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden;
 - 2 de verplichting tot het doen van opgravingen,
 - 3 de verplichting de oprichting van het bouwwerk te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan door burgemeester en wethouders bij de vergunning te stellen kwalificaties.

- c. De vergunning wordt niet verleend dan nadat de aanvrager een rapport heeft overgelegd, waarin de archeologische waarde van het terrein dat blijkens de aanvraag zal worden verstoord, naar het oordeel van burgemeester en wethouders in voldoende mate is vastgesteld.

4 Wijzigingsbevoegdheid

4.1 Burgemeester en wethouders zijn bevoegd met toepassing van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening het bestemmingsplan te wijzigen door:

- a. De bestemming “Waarde Archeologie 2”, als bedoeld in artikel X.1, lid 1 geheel of gedeeltelijk te doen vervallen, indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn; of
- b. Aan gronden de bestemming “Waarde Archeologie 2” toe te kennen, indien uit archeologisch onderzoek blijkt dat de bestemming van deze gronden, gelet op ter plaatse aanwezige archeologische waarden, aanpassing behoeft.

Artikel X Waarde – Archeologie 3

1 Bestemmingsomschrijving

1.1 De voor ‘Waarde - Archeologie 3’ aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming, mede bestemd voor het behoud en de bescherming van de archeologische waarden van de gronden. Deze bestemming is primair ten opzichte van de overige aan deze gronden toegekende bestemmingen.

2 Bouwregels

2.1 Bouwvergunning

Voor het bouwen overeenkomstig de regels voor de andere op deze gronden voorkomende bestemmingen dient de aanvrager van een bouwvergunning, voor bouwwerken met een oppervlakte groter dan 100 m² en dieper dan 30 centimeter, een rapport te overleggen waarin de archeologische waarden van de gronden die blijkens de aanvraag zullen worden verstoord, naar oordeel van burgemeester en wethouders in voldoende mate zijn vastgesteld.

2.2 Voorwaarden

Indien uit het in lid 2.1 genoemde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de bouwvergunning zullen of kunnen worden verstoord, kunnen burgemeester en wethouders één of meerdere van de volgende voorwaarden verbinden aan de bouwvergunning:

- a de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden;
- b de verplichting tot het doen van opgravingen;
- c de verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg die voldoet aan door burgemeester en wethouders bij de vergunning te stellen kwalificaties.

2.3 Bouwverbod

Indien uit het in lid 2.1 genoemde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de bouwvergunning zullen worden verstoord zonder dat het mogelijk is om deze door de in lid 2.2 genoemde voorwaarden veilig te stellen, dan wordt de vergunning geweigerd.

3 Aanlegvergunning

3.1 Werken en werkzaamheden

Het is verboden voor de 'Waarde - Archeologie 3' aangewezen gronden, zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders (aanlegvergunning) de volgende werken en werkzaamheden uit te voeren of te laten uitvoeren:

- a. het ophogen van de bodem, zulks indien de oppervlakte 100 m² of meer bedraagt;
- b. het aanleggen, verbreden en/of verharden van wegen, paden, banen en/of parkeergelegenheden en/of het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen, zulks indien de oppervlakte 100 m² of meer bedraagt;
- c. het aanleggen, verbreden en dempen van sloten, vijvers en andere wateren, zulks indien de oppervlakte 100 m² of meer bedraagt;
- d. het verlagen of het verhogen van het waterpeil;
- e. het aanbrengen van ondergrondse transport-, energie-, telecommunicatie- of andere leidingen en de daarmee verband houdende constructies, zulks indien de oppervlakte 100 m² of meer bedraagt waarbij de breedte van deze werken tenminste 1,25 meter bedraagt;
- f. het bebossen van gronden die op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan niet als bos zijn bestemd, zulks indien de oppervlakte 100 m² of meer bedraagt en de bodem verstoren op een grotere diepte dan 30 centimeter;
- g. het rooien van bos of boomgaard, waarbij de stobben worden verwijderd, zulks indien de oppervlakte 100 m² of meer bedraagt en de bodem verstoren op een grotere diepte dan 30 centimeter;
- h. het aanleggen van bos of boomgaard, zulks indien de oppervlakte 100 m² of meer bedraagt en de bodem verstoren op een grotere diepte dan 30 centimeter;
- i. het scheuren van grasland, zulks indien de oppervlakte 100 m² of meer bedraagt en de bodem verstoren op een grotere diepte dan 30 centimeter;
- j. het uitvoeren van grondbewerkingen op een grotere diepte dan 30 centimeter, waartoe ook wordt gerekend woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, aanleggen van drainage en ontginnen, zulks indien de oppervlakte 100 m² of meer bedraagt.

3.2 Uitzonderingen

Het in lid 3.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

- a. het normale onderhoud en/of gebruik betreffen;
- b. reeds in uitvoering zijn, dan wel krachtens een verleende vergunning reeds mogen worden uitgevoerd op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

3.3 Toelaatbaarheid

- a. De aanlegvergunning wordt verleend, indien is gebleken dat de in lid 3.1 genoemde werken en werkzaamheden dan wel de directe of indirecte gevolgen van deze werken en werkzaamheden niet zullen leiden tot een verstoring van archeologisch materiaal.
- b. Voor zover de in lid 3.1 genoemde werken en werkzaamheden dan wel de directe of indirecte gevolgen van deze werken en werkzaamheden kunnen leiden tot een verstoring van archeologisch materiaal, kan de vergunning worden verleend, indien aan de vergunning één van de volgende voorschriften wordt verbonden:
 - 1 de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden;
 - 2 de verplichting tot het doen van opgravingen,
 - 3 de verplichting de oprichting van het bouwwerk te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan door burgemeester en wethouders bij de vergunning te stellen kwalificaties.

- c. De vergunning wordt niet verleend dan nadat de aanvrager een rapport heeft overgelegd, waarin de archeologische waarde van het terrein dat blijkens de aanvraag zal worden verstoord, naar het oordeel van burgemeester en wethouders in voldoende mate is vastgesteld.

4 Wijzigingsbevoegdheid

4.1 Burgemeester en wethouders zijn bevoegd met toepassing van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening het bestemmingsplan te wijzigen door:

- a. De bestemming “Waarde Archeologie 3”, als bedoeld in artikel X.1, lid 1 geheel of gedeeltelijk te doen vervallen, indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn; of
- b. Aan gronden de bestemming “Waarde Archeologie 3” toe te kennen, indien uit archeologisch onderzoek blijkt dat de bestemming van deze gronden, gelet op ter plaatse aanwezige archeologische waarden, aanpassing behoeft.

Artikel X Waarde – Archeologie 4

1 Bestemmingsomschrijving

1.1 De voor ‘Waarde - Archeologie 4’ aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming, mede bestemd voor het behoud en de bescherming van de archeologische waarden van de gronden. Deze bestemming is primair ten opzichte van de overige aan deze gronden toegekende bestemmingen.

2 Bouwregels

2.1 Bouwvergunning

Voor het bouwen overeenkomstig de regels voor de andere op deze gronden voorkomende bestemmingen dient de aanvrager van een bouwvergunning, voor bouwwerken met een oppervlakte groter dan 500 m² en dieper dan 50 centimeter, een rapport te overleggen waarin de archeologische waarden van de gronden die blijkens de aanvraag zullen worden verstoord, naar oordeel van burgemeester en wethouders in voldoende mate zijn vastgesteld.

2.2 Voorwaarden

Indien uit het in lid 2.1 genoemde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de bouwvergunning zullen of kunnen worden verstoord, kunnen burgemeester en wethouders één of meerdere van de volgende voorwaarden verbinden aan de bouwvergunning:

- a de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden;
- b de verplichting tot het doen van opgravingen;
- c de verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg die voldoet aan door burgemeester en wethouders bij de vergunning te stellen kwalificaties.

2.3 Bouwverbod

Indien uit het in lid 2.1 genoemde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de bouwvergunning zullen worden verstoord zonder dat het mogelijk is om deze door de in lid 2.2 genoemde voorwaarden veilig te stellen, dan wordt de vergunning geweigerd.

3 Aanlegvergunning

3.1 Werken en werkzaamheden

Het is verboden voor de 'Waarde - Archeologie 4' aangewezen gronden, zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders (aanlegvergunning) de volgende werken en werkzaamheden uit te voeren of te laten uitvoeren:

- a. het ophogen van de bodem, zulks indien de oppervlakte 500 m² of meer bedraagt;
- b. het aanleggen, verbreden en/of verharden van wegen, paden, banen en/of parkeergelegenheden en/of het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen, zulks indien de oppervlakte 500 m² of meer bedraagt;
- c. het aanleggen, verbreden en dempen van sloten, vijvers en andere wateren, zulks indien de oppervlakte 500 m² of meer bedraagt;
- d. het verlagen of het verhogen van het waterpeil;
- e. het aanbrengen van ondergrondse transport-, energie-, telecommunicatie- of andere leidingen en de daarmee verband houdende constructies, zulks indien de oppervlakte 500 m² of meer bedraagt waarbij de breedte van deze werken tenminste 1,25 meter bedraagt;
- f. het bebossen van gronden die op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan niet als bos zijn bestemd, zulks indien de oppervlakte 500 m² of meer bedraagt en de bodem verstoren op een grotere diepte dan 50 centimeter;
- g. het rooien van bos of boomgaard, waarbij de stobben worden verwijderd, zulks indien de oppervlakte 500 m² of meer bedraagt en de bodem verstoren op een grotere diepte dan 50 centimeter;
- h. het aanleggen van bos of boomgaard, zulks indien de oppervlakte 500 m² of meer bedraagt en de bodem verstoren op een grotere diepte dan 50 centimeter;
- i. het scheuren van grasland, zulks indien de oppervlakte 500 m² of meer bedraagt en de bodem verstoren op een grotere diepte dan 50 centimeter;
- j. het uitvoeren van grondbewerkingen op een grotere diepte dan 50 centimeter, waartoe ook wordt gerekend woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, aanleggen van drainage en ontginnen, zulks indien de oppervlakte 500 m² of meer bedraagt.

3.2 Uitzonderingen

Het in lid 3.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

- a. het normale onderhoud en/of gebruik betreffen;
- b. reeds in uitvoering zijn, dan wel krachtens een verleende vergunning reeds mogen worden uitgevoerd op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

3.3 Toelaatbaarheid

- a. De aanlegvergunning wordt verleend, indien is gebleken dat de in lid 3.1 genoemde werken en werkzaamheden dan wel de directe of indirecte gevolgen van deze werken en werkzaamheden niet zullen leiden tot een verstoring van archeologisch materiaal.
- b. Voor zover de in lid 3.1 genoemde werken en werkzaamheden dan wel de directe of indirecte gevolgen van deze werken en werkzaamheden kunnen leiden tot een verstoring van archeologisch materiaal, kan de vergunning worden verleend, indien aan de vergunning één van de volgende voorschriften wordt verbonden:
 - 1 de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden;
 - 2 de verplichting tot het doen van opgravingen,
 - 3 de verplichting de oprichting van het bouwwerk te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan door burgemeester en wethouders bij de vergunning te stellen kwalificaties.

- c. De vergunning wordt niet verleend dan nadat de aanvrager een rapport heeft overgelegd, waarin de archeologische waarde van het terrein dat blijkens de aanvraag zal worden verstoord, naar het oordeel van burgemeester en wethouders in voldoende mate is vastgesteld.

4 Wijzigingsbevoegdheid

- 4.1 Burgemeester en wethouders zijn bevoegd met toepassing van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening het bestemmingsplan te wijzigen door:
 - a. De bestemming “Waarde Archeologie 4”, als bedoeld in artikel X.1, lid 1 geheel of gedeeltelijk te doen vervallen, indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn; of
 - b. Aan gronden de bestemming “Waarde Archeologie 4” toe te kennen, indien uit archeologisch onderzoek blijkt dat de bestemming van deze gronden, gelet op ter plaatse aanwezige archeologische waarden, aanpassing behoeft

Artikel X Waarde – Archeologie 5

1 Bestemmingsomschrijving

- 1.1 De voor ‘Waarde - Archeologie 5’ aangewezen gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemming, mede bestemd voor het behoud en de bescherming van de archeologische waarden van de gronden. Deze bestemming is primair ten opzichte van de overige aan deze gronden toegekende bestemmingen.

2 Bouwregels

2.1 Bouwvergunning

Voor het bouwen overeenkomstig de regels voor de andere op deze gronden voorkomende bestemmingen dient de aanvrager van een bouwvergunning, voor bouwwerken met een oppervlakte groter dan 2500 m² en dieper dan 50 centimeter, een rapport te overleggen waarin de archeologische waarden van de gronden die blijkens de aanvraag zullen worden verstoord, naar oordeel van burgemeester en wethouders in voldoende mate zijn vastgesteld.

2.2 Voorwaarden

Indien uit het in lid 2.1 genoemde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de bouwvergunning zullen of kunnen worden verstoord, kunnen burgemeester en wethouders één of meerdere van de volgende voorwaarden verbinden aan de bouwvergunning:

- a de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische waarden in de bodem kunnen worden behouden;
- b de verplichting tot het doen van opgravingen;
- c de verplichting de werken of werkzaamheden die leiden tot de bodemverstoring, te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van archeologische monumentenzorg die voldoet aan door burgemeester en wethouders bij de vergunning te stellen kwalificaties.

2.3 Bouwverbod

Indien uit het in lid 2.1 genoemde rapport blijkt dat de archeologische waarden van de gronden door het verlenen van de bouwvergunning zullen worden verstoord zonder dat het mogelijk is om deze door de in lid 2.2 genoemde voorwaarden veilig te stellen, dan wordt de vergunning geweigerd.

3 Aanlegvergunning

3.1 Werken en werkzaamheden

Het is verboden voor de 'Waarde - Archeologie 5' aangewezen gronden, zonder of in afwijking van een schriftelijke vergunning van burgemeester en wethouders (aanlegvergunning) de volgende werken en werkzaamheden uit te voeren of te laten uitvoeren:

- a. het ophogen van de bodem, zulks indien de oppervlakte 2500 m² of meer bedraagt;
- b. het aanleggen, verbreden en/of verharden van wegen, paden, banen en/of parkeergelegenheden en/of het aanbrengen van andere oppervlakteverhardingen, zulks indien de oppervlakte 2500 m² of meer bedraagt;
- c. het aanleggen, verbreden en dempen van sloten, vijvers en andere wateren, zulks indien de oppervlakte 2500 m² of meer bedraagt;
- d. het verlagen of het verhogen van het waterpeil;
- e. het aanbrengen van ondergrondse transport-, energie-, telecommunicatie- of andere leidingen en de daarmee verband houdende constructies, zulks indien de oppervlakte 2500 m² of meer bedraagt waarbij de breedte van deze werken tenminste 1,25 meter bedraagt;
- f. het bebossen van gronden die op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan niet als bos zijn bestemd, zulks indien de oppervlakte 2500 m² of meer bedraagt en de bodem verstoren op een grotere diepte dan 50 centimeter;
- g. het rooien van bos of boomgaard, waarbij de stobben worden verwijderd, zulks indien de oppervlakte 2500 m² of meer bedraagt en de bodem verstoren op een grotere diepte dan 50 centimeter;
- h. het aanleggen van bos of boomgaard, zulks indien de oppervlakte 2500 m² of meer bedraagt en de bodem verstoren op een grotere diepte dan 50 centimeter;
- i. het scheuren van grasland, zulks indien de oppervlakte 2500 m² of meer bedraagt en de bodem verstoren op een grotere diepte dan 50 centimeter;
- j. het uitvoeren van grondbewerkingen op een grotere diepte dan 50 centimeter, waartoe ook wordt gerekend woelen, mengen, diepploegen, egaliseren, aanleggen van drainage en ontginnen, zulks indien de oppervlakte 2500 m² of meer bedraagt.

3.2 Uitzonderingen

Het in lid 3.1 vervatte verbod is niet van toepassing op werken en werkzaamheden welke:

- a. het normale onderhoud en/of gebruik betreffen;
- b. reeds in uitvoering zijn, dan wel krachtens een verleende vergunning reeds mogen worden uitgevoerd op het tijdstip van het van kracht worden van dit plan.

3.3 Toelaatbaarheid

- a. De aanlegvergunning wordt verleend, indien is gebleken dat de in lid 3.1 genoemde werken en werkzaamheden dan wel de directe of indirecte gevolgen van deze werken en werkzaamheden niet zullen leiden tot een verstoring van archeologisch materiaal.
- b. Voor zover de in lid 3.1 genoemde werken en werkzaamheden dan wel de directe of indirecte gevolgen van deze werken en werkzaamheden kunnen leiden tot een verstoring van archeologisch materiaal, kan de vergunning worden verleend, indien aan de vergunning één van de volgende voorschriften wordt verbonden:
 - 1 de verplichting tot het treffen van technische maatregelen, waardoor archeologische resten in de bodem kunnen worden behouden;
 - 2 de verplichting tot het doen van opgravingen,
 - 3 de verplichting de oprichting van het bouwwerk te laten begeleiden door een deskundige op het terrein van de archeologische monumentenzorg die voldoet aan door burgemeester en wethouders bij de vergunning te stellen kwalificaties.

- c. De vergunning wordt niet verleend dan nadat de aanvrager een rapport heeft overgelegd, waarin de archeologische waarde van het terrein dat blijkens de aanvraag zal worden verstoord, naar het oordeel van burgemeester en wethouders in voldoende mate is vastgesteld.

4 Wijzigingsbevoegdheid

- 4.1 Burgemeester en wethouders zijn bevoegd met toepassing van artikel 3.6 van de Wet ruimtelijke ordening het bestemmingsplan te wijzigen door:
 - a. De bestemming “Waarde Archeologie 5”, als bedoeld in artikel X.1, lid 1 geheel of gedeeltelijk te doen vervallen, indien op basis van archeologisch onderzoek is aangetoond dat op de betrokken locatie geen archeologische waarden (meer) aanwezig zijn; of
 - b. Aan gronden de bestemming “Waarde Archeologie 5” toe te kennen, indien uit archeologisch onderzoek blijkt dat de bestemming van deze gronden, gelet op ter plaatse aanwezige archeologische waarden, aanpassing behoeft.

Definitiebepalingen

1. *Archeologisch beschermd monument*: gebied of terrein van zeer hoge archeologische waarde dat van rijkswege of gemeentewege is beschermd. Indien het monument door de Minister is aangewezen, is het beschermd conform de Monumentenwet 1988. De beschermde monumenten kennen een aanduiding op de verbeelding.
2. *Archeologische monumentenzorg*: zorg die zich richt op het optimaal beheer van de bodem als unieke bron van informatie over de geschiedenis van Nederland;
3. *Archeologisch onderzoek*: in een schriftelijke rapportage vastgelegd bureau- en/of veldonderzoek naar de materiële neerslag van menselijke aanwezigheid en menselijk handelen in het verleden;
4. *Archeologische waarde*: de aan een gebied toegekende waarden in verband met de kennis en studie van de in dat gebied voorkomende overblijfselen van menselijke aanwezigheid of activiteit in het verleden, tenminste ouder dan 50 jaar.
5. *Bodemverstorende activiteiten*: het plegen van ingrepen die de bestemming van de grond veranderen en/of waardoor het grondwaterpeil verandert of het uitvoeren van groundbewerkingen.
6. *Boomgaard*: een kunstmatig beplant stuk grond waar vruchten- of notenbomen op gekweekt worden. De boomgaard kan zowel een esthetische als een nutsfunctie hebben.
7. *Bos*: een begroeiing die voornamelijk uit bomen bestaat met de daarbij behorende ondergroei van planten en struiken. De begroeiing kan de vorm hebben van een natuurlijk bos, productiebos of recreatief bos.
8. *Gemeentelijke archeologische beleidskaart*: kaart waarop de gemeentelijke archeologische gebieden zijn geregistreerd;
9. *Opgraving*: archeologische maatregel waarbij een aangetroffen en gewaardeerde vindplaats ex situ wordt behouden;
10. *Waarde archeologie 1*: door de Minister van OCW aangewezen terrein waarvan op grond van historische gegevens of door archeologische vondsten en onderzoek vermoed wordt dat het van algemeen belang is wegens zijn betekenis voor de archeologische monumentenzorg;
11. *Waarde archeologie 2, 3, 4 en 5*: door burgemeester en wethouders aangewezen terrein waarvan op grond van historische gegevens of door archeologische vondsten en onderzoek vermoed wordt dat het van algemeen belang is wegens zijn betekenis voor de archeologische monumentenzorg;
12. *Waterpeil*: de hoogte (het niveau) van de waterspiegel gemeten naar NAP op het moment van aanvraag van de vergunning, ontheffing of bestemmingswijziging. Dit kan betrekking hebben op zowel oppervlaktewater als grondwater.

Bijlage 2

Voorstel ondergrenzen gemeenten Middelharnis/Dirksland/Goedereede/Oostflakkee op te leggen bij bodemverstoring per vergunningtype

VERGUNNINGTYPE	TYPE ARCHEOLOGISCH GEBIED (conform SVBP 2008)						
	Waarde-archeologie 1	Waarde-archeologie 2	Waarde-archeologie 3	Waarde archeologie 4	Waarde-archeologie 5	Geen waarde	Ongewaardeerd
Aanlegvergunning	Monumentenwet 1988	Diepte >30cm en oppervlakte >50m ²	Diepte >30cm en oppervlakte >100m ²	Diepte >50 cm en oppervlakte > 500 m ²	Diepte >50 cm en oppervlakte > 2500 m ²	Geen voorschriften.	Geen voorschriften
Bouwvergunning	Monumentenwet 1988	Diepte >30cm en oppervlakte >50m ²	Diepte >30cm en oppervlakte >100m ²	Diepte >50 cm en oppervlakte > 500 m ²	Diepte >50 cm en oppervlakte > 2500 m ²	Geen voorschriften.	Geen voorschriften
Projectbesluit	Monumentenwet 1988	Diepte >30cm en oppervlakte >50m ²	Diepte >30cm en oppervlakte >100m ²	Diepte >50 cm en oppervlakte > 500 m ²	Diepte > 50cm en oppervlakte>2500m ²	Geen voorschriften.	Geen voorschriften
Ontheffingen	Monumentenwet 1988	Diepte >30cm en oppervlakte >50m ²	Diepte >30cm en oppervlakte >100m ²	Diepte >50 cm en oppervlakte > 500 m ²	Diepte > 50cm en oppervlakte>2500m ²	Geen voorschriften.	Geen voorschriften
Soorten gebieden	Van rijkswege door ministerie OCW (RCE) beschermd archeologisch terrein	Overige AMK-terreinen	Historische kernen (incl. mogelijk aangrenzende dijk)	Dijken (voorzover niet grenzend aan een historische kern)	Middelhoge archeologische verwachting	Lage en zeer lage archeologische verwachting	Geen archeologische verwachting